

Propolis

Ten onrechte heeft de heer Jacobs in het februari-nummer van 'Bijen' de conclusie getrokken dat propolis niet inwendig gebruikt zou kunnen worden voordat het onderzoek is afgerond. Met precies dezelfde argumenten zou je kunnen beweren dat honing en stuifmeel ook wel eens schadelijk voor mensen zouden kunnen zijn omdat er onbekende stoffen in voorkomen. En wat te denken van kruiden zoals kamille die ook vol zitten met flavonoiden, denk eens aan koffie waar veel stoffen in zitten die niet zijn geïdentificeerd. Bij het verzamelen van propolis gaat er een enkele keer iets mis, de bijen halen in zeldzame gevallen iets anders, maar dat betekent nog niet dat propolis gevaarlijk voor de mens zou kunnen zijn. We weten tegenwoordig allemaal dat er met levensmiddelen wel iets aan de hand kan zijn, denk maar aan vis of kippeieren. De bewering dat je het innemen van propolis beter kunt laten gaat veel te ver. Het is nu eenmaal een feit dat propolis op grote schaal, en door verschillende mensen langdurig, inwendig wordt gebruikt. Zij die propolis langdurig gebruiken zijn meestal degenen, die gevoelig voor infectieziekten zijn, zoals verkoudheid, griep, ontstekingen in het hoofd, asthma en bijvoorbeeld aften in de mond. Propolis geeft mensen tegen deze aandoeningen een uitstekende afweer. Mij zijn gevallen bekend van mensen met aften die zich zonder propolis geen raad zouden weten en die propolis jarenlang iedere dag inwendig gebruiken. In mijn familie wordt propolis al vanaf de jaren vijftig regelmatig gebruikt en het blijkt dat wij vrijwel nooit een arts nodig hebben. Het artikel van Ghisalberti waarop de heer Jacobs zich oriënteerde is van 1979 en geheel verouderd. Toen het artikel gepubliceerd werd heb ik m'n ogen uitgewreven en gedacht: wat bezield die schrijver? Toen heeft de heer Ghisalberti het voordeel van de twijfel gekregen. Ik heb destijds het artikel vertaald en aan alle mij bekende mensen gestuurd die propolis gebruikten. Niemand was er van onder de indruk dat in dit artikel de stelling werd geponeerd dat er meer onderzoek moest komen voordat propolis voor inwendig gebruik kon worden aangeraden. Sinds die tijd is er veel onderzoek gedaan, in de eerste plaats op dieren. Er zijn ratten gevoerd die bij het normale voedsel een toevoeging kregen van 10 gram propolis per dag per rat. Dit werd enkele maanden volgehouden om te zien of er enige schadelijke gevolgen geconstateerd konden worden. Maar dat was niet het geval. Vanaf omstreeks 1960 wordt propolis in de vroegere oostbloklanden op grote schaal voorgeschreven door artsen. Het was (en is) daar een erkend

geneesmiddel. Na vele proeven die met propolis in westerse landen gedaan werden bij dieren, is ook hier het gebruik door mensen zeer toegenomen. En het wordt beschouwd als veilig en niet giftig. Net zo goed als er geneeskrachtige stoffen van planten zijn die door natuurartsen worden voorgeschreven zo is ook het gebruik van propolis door dezelfde artsen ingeburgerd, ook omdat propolis vaak veel sneller resultaat geeft dan andere bekende plantaardige stoffen. Ik heb de laatste dertig jaar duizenden mensen voorzien van propolis voor inwendig gebruik en er is nooit een geval van vergiftiging geconstateerd. Maar dat er oneigenlijke stoffen in kunnen voorkomen, net zo goed als dit het geval is bij honing, stuifmeel, koninginnegelei, of laten we zeggen brood, dat is duidelijk. Je kunt nooit zeker weten of er een verkeerde stof in het voedsel kan komen. Er kan niet a priori gesteld worden dat propolis niet gebruikt mag worden omdat het wel eens vergiftig zou kunnen zijn.

Voor verder informatie en literatuur zie mijn laatste boekje: 'Natural Medicine from Honey Bees', verkrijgbaar bij het Bijenhuis te Wageningen.

J. Kaal, Amsterdam

Video over koninginneteelt.

Sinds kort is in Nederland een videoprogramma beschikbaar over koninginneteelt. Het programma werd in 1989 geproduceerd in Slovenië, in samenwerking met de Sloveense Bijenhoudersvereniging (Zveva, Cebelarskih Drustev Slovenije).

In 21 minuten worden op duidelijke wijze diverse technieken getoond voor de vermeerdering van koninginnen, zoals deze gehanteerd worden door verschillende bijenhouders in Slovenië. Bijenhouden heeft daar een zeer lange traditie. Het programma is voorzien van commentaar in het Engels.

Enkele exemplaren er van werden reeds verkocht ten behoeve van cursussen koninginneteelt.

De maker van het programma heeft zich in Nederland gevestigd en wil in de toekomst ook hier programma's maken op het gebied van bijenteelt.

De distributie in Nederland is in handen van Blue Brother Image Sampling. Meer inlichtingen bel telefoonnummer 08370-22689.

Jo Soolsma, Wageningen.